

Legea nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Context

Legea nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („Legea”) a fost publicată în Monitorul Oficial al României în data de 18 iulie 2019, intrând în vigoare în termenul general de 3 zile de la data publicării. Această Lege transpune Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului („Directiva 2015/849”), precum și Directiva (UE) 2016/2258 a Consiliului din 6 decembrie 2016 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește accesul autorităților fiscale la informații privind combaterea spălării banilor.

Directiva 2015/849 are ca scop întărirea mecanismelor de apărare ale Uniunii Europene împotriva infracțiunilor de spălare de bani și de finanțare a terorismului, acordându-se o importanță deosebită analizei riscului aferent unei tranzacții.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii au fost abrogate actele normative principale din domeniul combaterii spălării banilor din România, anume Legea nr. 656/2002 („Legea 656”), Hotărârea Guvernului nr. 594/2008 și Decizia Plenului ONPCSB nr. 496/2006. Intrarea în vigoare a Legii schimbă semnificativ modul în care entitățile raportoare își îndeplinesc obligațiile de

cunoaștere a clientelei (KYC), motiv pentru care recomandăm familiarizarea cu principalele schimbări ce au loc odată cu intrarea Legii în vigoare.

Urmează o prezentare succintă a principalelor modificări aduse de Lege.

Persoanele expuse public

Modificarea sferei persoanelor expuse public (persoane expuse politic, conform Legii 656) reprezintă o noutate legislativă, în sensul în care nu mai sunt incluși sub umbrela acestei noțiuni consilierii prezidențiali și consilierii de stat, însă sunt introduși membrii organelor de conducere ai partidelor politice. În plus, în noțiunea de membrii ai familiei persoanei expuse public sunt incluse și persoanele care se află în relații similare aceloră dintre soți.

- ◆ **Recomandare:** În cadrul măsurilor de cunoaștere a clientelei recomandăm verificarea funcțiilor persoanelor supuse analizei, atât prin verificarea bazelor de date publice (i.e. registrul partidelor), cât și prin solicitarea unei declarații pe proprie răspundere.

Beneficiarii reali în cazul fiduciilor sau al asociațiilor/fundațiilor

Ca element de noutate, Legea include prevederi referitoare la fiducii. Astfel, în sfera noțiunii de Beneficiar Real sunt încadrați și constitutorii, fiduciarii, protectorul, beneficiarii fiduciilor, persoanele în al căror interes principal a fost încheiat contractul de fiducie, precum și oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei.

De asemenea, membrii în consiliul director al asociațiilor, respectiv fondatorii și membrii în consiliul director pentru fundații, precum și persoanele cu funcții executive sau persoanele în al căror interes au fost înființate asociațiile/fundațiile respective, sunt incluși de asemenea în sfera noțiunii de Beneficiar Real.

Registre centrale pentru informații privind beneficiarii reali

Se instituie obligația înființării unor registre centrale pentru înregistrarea informațiilor privind beneficiarii reali, la nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului pentru societăți, la nivelul Ministerului Justiției pentru asociații și fundații, precum și la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală în cazul fiduciilor, în termen de 120 de zile de la intrarea în vigoare a Legii.

La acest registru vor avea acces autoritățile care au competențe de supraveghere potrivit Legii, entitățile raportoare, precum și orice persoană sau organizație care poate demonstra un interes legitim.

Declarația privind Beneficiarul Real

În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii, societățile înregistrate în registrul comerțului, precum și asociațiile și fundațiile, au obligația de a depune o declarație *autentică* privind datele de identificare ale beneficiarilor reali. În caz contrar, administratorul societății va fi putea fi sancționat contravențional, iar entitățile neconforme pot ajunge și în situația de a fi dizolvate.

Această declarație va fi redpusă anual sau ori de câte ori intervine o modificare privind datele de identificare ale beneficiarului real.

! **Important:** Nerespectarea obligației de depunere a declarației privind datele de identificare ale beneficiarului real constituie contravenție și se sancționează cu *amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei*. Dacă în termen de 30 de zile de la data aplicării sancțiunii contravenționale reprezentantul persoanei juridice nu a depus declarația privind datele de identificare ale beneficiarului real, la cererea Oficiului Național al Registrului Comerțului, tribunalul va putea pronunța *dizolvarea societății*. Cauza de dizolvare poate fi înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond. Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de către ANAF sau de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor („Oficiul”).

Acțiunile la purtător

Legea instituie o interdicție legală pentru emiterea unor acțiuni noi la purtător, o interdicție legală pentru operațiuni cu cele deja existente, precum și o obligație legală de a converti în acțiuni nominative toate acțiunile la purtător emise anterior. Neîndeplinirea obligației de conversie a acțiunilor, în termenul menționat mai jos, se sancționează cu dizolvarea societății.

Deținătorii acțiunilor la purtător au obligația de a le depune la sediul societății emitente în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a Legii. În cazul nedepunerii acțiunilor, acestea se vor anula de drept, la data expirării termenului de 18 luni, cu consecința reducerii capitalului social. Dizolvarea societății va putea fi cerută de către

orice persoană interesată, precum și de către Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Entitățile raportoare

Sfera entităților raportoare a fost de asemenea lărgită, în această noțiune fiind incluși toți furnizorii de servicii de jocuri de noroc (sub legea veche, doar cazinourile intrau sub incidența legii). Au devenit entități raportoare și experții contabili/contabilii autorizați, precum și orice persoane care acordă consultanță de afaceri.

În plus, pentru notari publici, avocați și alte persoane care exercită profesii juridice liberale, cazurile în care aceștia au calitatea de entitate raportoare sunt extinse semnificativ (i.e. avocații sunt entități raportoare de fiecare dată când participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiuni cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile).

Sintagma „*orice operațiuni cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile*” poate include un număr mare de servicii avocațiale. Spre exemplu, sunt servicii avocațiale ce vizează bunuri imobile: asistența cu privire la constituirea unei ipoteci imobiliare, redactarea și negocierea contractelor de vânzare referitoare la imobile, reprezentarea în instanță în cauze referitoare la drepturi reale sau bunuri imobile. Avocații (și clienții acestora) se vor întreba în ce măsură incumbă obligațiile aferente entităților raportoare în aceste situații.

O parte din răspuns este dată de o noutate binevenită introdusă prin Lege: conform art. 33, alin. (5) din Lege, avocații vor aduce la îndeplinire dispozițiile din Lege cu respectarea dispozițiilor legale privind păstrarea secretului profesional. O interpretare optimistă a acestei prevederi din Lege ar fi în sensul în care secretul profesional avocat-client a devenit opozabil Oficiului (Legea 656 prevedea în mod expres că secretul profesional este inopozabil Oficiului).

Din păcate, opozabilitatea secretului profesional nu înlătură complet incertitudinile.

Analiza de risc

Potrivit prevederilor Legii, se extinde sfera situațiilor și a criteriilor care vor sta la baza calificării unei tranzacții ca fiind suspectă, și deci a obligației entităților raportoare de a raporta exclusiv Oficiului.

Este important de menționat că s-a instituit obligația entităților raportoare de a considera suspectă și de a raporta orice relație de afaceri sau tranzacție ocazională cu o persoană ale cărei date de identificare i-au fost comunicate punctual de către Oficiu.

În situația raportării, tranzacția respectivă nu se va efectua pentru un termen de 24 de ore de la momentul la care Oficiul confirmă, în scris, înregistrarea raportului de tranzacții suspecte. În acest termen de 24 de ore, Oficiul are posibilitatea de a prelungi perioada suspendării, însă această prevedere a existat și sub imperiul vechii legi.

Suplimentar, entitățile raportoare vor raporta Oficiului orice tranzacție care nu prezintă indicatori de suspiciune, dar care este efectuată în numerar, în lei sau valută, și are o valoare mai mare de 15.000 Euro (sau echivalentul acestei sume în lei). Pentru activitățile de remitere de bani, entitățile raportoare vor transmite rapoarte Oficiului pentru orice transferuri de fonduri cu o valoare mai mare de 2.000 Euro (sau echivalentul acestei sume în lei).

Măsurile de cunoaștere a clientelei

Aceste măsuri sunt împărțite în accepțiunea Legii în măsuri standard, măsuri simplificate și măsuri suplimentare, în funcție de gradul de risc prezentat de un client. Entitățile raportoare sunt obligate să aplice măsuri standard de cunoaștere a clientelei în cazul entităților de la care primesc fonduri în cuantum mai mare decât echivalentul în lei a 1.000 Euro.

S-a instituit obligația entităților raportoare de a dispune de *sisteme adecvate de gestionare a riscurilor*, noțiune care sperăm că va fi clarificată odată cu adoptarea normelor de aplicare a Legii.

În plus, entitățile raportoare sunt obligate să verifice validitatea împuternicirii persoanei care pretinde că acționează în numele clientului, precum și identitatea acestei persoane.

! **Important:** Entitățile raportoare au obligația de a demonstra autorităților că măsurile de cunoaștere a clientelei aplicate *sunt corespunzătoare din punctul de vedere al riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului care au fost identificate*. Acest fapt presupune ca entitățile raportoare să efectueze și să păstreze o documentare temeinică privind modul de determinare a riscului incident, clasificarea acestuia, măsurile aplicate și modalitatea în care aceste măsuri sunt adecvate situației identificate.

! **Important:** În cazul în care societățile au acționari aparenti (*nominee shareholders*) sau acțiuni la purtător, precum și în cazul în care structura acționariatului unei societăți este neobișnuit sau excesiv de complexă, având în vedere natura activității sale, se consideră situații cu risc potențial mărit și vor necesita aplicarea măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei.

Legea nu include criteriile în baza cărora să se poată determina dacă structura acționariatului unei societăți este neobișnuită sau complexă, raportat la natura activității sale. Mai mult, legea nu specifică cât de profundă ar trebui să fie analiza în baza căreia se determină dacă structura acționariatului este sau nu neobișnuită/excesiv de complexă: este suficientă consultarea unui extras de informare eliberat de registru sau e necesară și analizarea unei copii a actului constitutiv? Complexitatea structurii acționariatului rezidă doar în numărul acționarilor sau și în drepturile/obligațiile acestora, prevăzute în Actul Constitutiv?

Procedurile interne

Entitățile raportoare au obligația de a stabili și norme interne, mecanisme de control intern și proceduri de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, iar în plus, în funcție de dimensiunea și natura activității (noțiune ce sperăm că va fi de asemenea clarificată prin normele metodologice de aplicare a Legii), entitățile raportoare au obligația de a asigura o funcție de audit independent în scopul testării politicilor, normelor interne mecanismelor și procedurilor prevăzute anterior.

Sanțiuni

Legea prevede sancțiuni contravenționale mai aspre, însă pentru persoanele juridice amenziile aplicabile pot ajunge până la 10% din veniturile totale raportate la perioada fiscală încheiată, anterioară datei întocmirii procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției.

***

Având în vedere modificările legislative semnificative, recomandăm tuturor clienților revizuirea procedurilor interne privind identificarea riscurilor, precum și aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, în vederea conformării cu obligațiile suplimentare ce vor fi instituite prin prezenta Lege.

Contacte:

Teodora Moțatu
tmoțatu@birisgoran.ro

Radu Jianu
radu_jianu@birisgoran.ro

Corina Celmare
ccelmare@birisgoran.ro

Dacă doriți să vă abonați gratuit la Legal Alert-urile noastre, vă rugăm să vă înscrieți pe site-ul nostru, www.birisgoran.ro, sau prin email, la adresa office@birisgoran.ro.

NOTIFICARE: Acest Legal Alert este furnizat exclusiv în scop informativ și nu este destinat a fi considerat o opinie juridică; prin urmare, nu poate fi luată nici o decizie bazându-se pe acesta. O opinie poate fi oferită doar după analiza faptelor și circumstanțelor specifice, precum și luând în considerare aspectele care nu pot fi abordate în prezentul document. Biriș Goran SPARL are drepturi de autor asupra prezentului document ©2019. Toate drepturile rezervate. Orice distribuție sau reproducere a unei părți din sau a întregului document în orice formă este interzisă fără acordul scris expres din partea Biriș Goran.